

Week 2 Glossary – “Four Brands of Impossible”

Osnovni izrazi i fraze

- **hailed me** – doviknuo mi
- **grinned** – nasmešio se (širok, neformalno)
+ komentar: nije “*laugh / smejati se naglas*”; “*grin*” označava **tihi, kontrolisani osmeh bez zvuka**, najčešće samo ekspresiju lica (često sa nijansom samopouzdanja, ironije ili simpatije), za razliku od “*laugh*” koji podrazumeva zvučno smejanje.
- **swell guy** – baš dobar tip / super osoba (kolokvijalno, stariji američki slang)
- **psychology major** – student psihologije (glavni studijski predmet: psihologija)

Opisi kretanja i govora

- **puffing** – zadihan, dahtajući
- **job hunting** – traženje posla
- **got a couple of interviews arranged** – zakazao nekoliko intervjua (NIKAKO: PAR!)
- **gestured** – gestikulirao, pokazao pokretom ruke
- **tousled hair** – razbarušena kosa
- **pumped his legs** – opisno: ubrzano pomerao noge (da drži korak)
+ komentar: može se stilistički jače prevesti kao “**tutnjao je nogama**”, što bolje prenosi ritmično i energično kretanje nego opisno rešenje.

Kolokvijalni i idiomatski izrazi

- **What's the word on...?** – Kakve su informacije o...? / Šta se priča o...?
- **personnel men** – ljudi iz kadrovske službe (HR, regruteri)
- **technical people** – stručnjaci / tehničko osoblje
- **go all out** – go all out – ići do daske
- + komentar: “dati maksimum” je previše neutralno; “go all out” u ovom kontekstu znači ići punom snagom, bez zadržke, “pun gas” u pokušaju da se ostavi što jači utisak.
- **paper barrier** – “birokratska prepreka (formulari, dokumentacija)

Slang i karakterizacija

- **Fester pulled a full-scale epileptic fit** – Fester je izveo potpuno odglumljeni epileptični napad (dramatično i svesno izvedeno ponašanje radi utiska)
+ komentar: *“simulirao” je preslabo*; “pulled” + “full-scale” naglašava **performans, teatralnost i namernu inscenaciju**, ne samo imitaciju simptoma.
  - **five point** – vrlo visok rezultat/rang (u kontekstu: ocena ili rejting, verovatno maksimalan nivo)
  - **eccentricities** – “čudne fore” , ispadi
  - **bug-on-the-walls gambit** – “trik sa insektom na zidovima” (strategija ponašanja radi utiska; *gambit = unapred smišljen potez/strategija*)
-

Objašnjenja izraza

- **cowering** – zgrčen, uplašen, povijen od straha
  - **confined spaces** – zatvoreni, mali prostori
  - **New Mexico / Arizona** – američke savezne države (ovde simbolizuju “prostor, otvorenost, drugačiju klimu”)
  - **labs** – laboratorije
  - **East Coast weather** – klima istočne obale SAD-a (vlaga, promenljivo vreme)
-

Administrativni i birokratski izrazi

- **ton of paperwork** – ogromna količina dokumentacije
  - **commendations** – pohvale / sertifikati priznanja
  - **transcripts** – službeni prepis ocena
  - **character references** – lične preporuke (o pouzdanosti, ponašanju i moralnim kvalitetima)
  - **handwriting samples** – uzorci rukopisa
  - **personality profiles** – psihološki profili ličnosti
  - **certificates and forms and diplomas** – sertifikati, formulari i diplome
-

Fraze iz zaključka

- **Who has the energy?** – Ko ima energije za to? / Ko to može da izdrži?

Week 3: Glossary – “Peter’s a Real Flake” (Greg Bear, Tangent)

Osnovni izrazi i karakterizacija

- **a real flake** – “totalni čudak / potpuno neozbiljna osoba” (slang)
→ označava nekog ko je **ekscentričan, nepouzdan ili mentalno “rasut”**, često blago pejorativno
  - **trying to see certain directions** – pokušava da “vidi određene pravce”
→ ne doslovno: **istražuje/intuira apstraktne ili neobične obrasce mišljenja ili percepcije**
  - **sighing** – uzdahnuvši
  - **dubiously** – sa sumnjom / skeptično
  - **radiantly** – ozareno
  - **exited** – izašao / napustio prostoriju
  - **retrieved** – uzeo / doneo nazad: najbolje: preuzeo.
  - **leaning back** – zavaljen unazad
  - **eyes closed** – zatvorenih očiju
-

Obrazovni i društveni kontekst

- **adoptive mother** – usvojiteljka / hraniteljka (majka koja je usvojila dete)
  - **to report his location** – prijaviti gde se nalazi
  - **causes trouble** – pravi probleme / izaziva nevolje
  - **give me a rest** – “ostavi me na miru / poštedi me” (kolokvijalno)
  - **hung up** – prekinula vezu (telefon)
-

Tehnologija i apstraktni pojmovi

- **Tronclavier** – (fiktivni uređaj/program)
→ u kontekstu: **neka vrsta naprednog sistema za učenje ili interaktivne simulacije**
  - **screen** – ekran
  - **figures (on the screen)** – figure / oblici prikazani na ekranu
  - **continuously passing through one another** – neprekidno prolaze jedni kroz druge
(preklapanje/penetracija objekata u simulaciji)
-

Geometrija i apstraktno mišljenje

- **flat plane** – ravna površina / ravan (matematički pojam)
  - **cube** – kocka
  - **intersecting** – s u preseku
  - **cross sections** – poprečni preseči (geometrijski oblici nastali sečenjem tela ravnim)
  - **geometrically different** – geometrijski različiti
  - **pushed through a plane** – provučen kroz ravan
  - **two-dimensional creature** – dvodimenzionalno biće (biće koje postoji u 2D prostoru)
  - **Flatlander** – “ravnozemaljac / biće iz ravnog sveta” (koncept iz matematike/filozofije dimenzija)
  - **triangle / rectangle / trapezoid / rhombus / square** – trougao / pravougaonik / trapez / romb / kvadrat
  - **sphere** – sfera / lopta
  - **point** – tačka
  - **circle** – krug (ovde je krug, a inače je, u strogo matematičkom tekstu: kružnica).
-

Emocionalni i kognitivni izrazi

- **looked at the sketch** – pogledao crtež
  - **tapping his sneakered toe** – – cupkajući stopalom hvata ritam, nervozu i ponavljanje radnje
Još ekspresivnije:
dobujući stopalom
najkoloritnije, prenosi ritmičko “tapkanje” kao udaranje u ritmu
  - **in awe** – u divljenju / zadržano
  - **staring** – zureći
  - **idea of higher-dimensional intrusion** – ideja “prodora višedimenzionalnog prostora”
→ filozofsko-matematički: **prodiranje viših dimenzija u niže dimenzionalne svetove**
-

Stil i ton

- **professorial tone** – “profesorski ton” (poučan, autoritativan način govora)
- **laughed nervously** – nervozno se nasmejala
- **patiently** – strpljivo

- **continuously** – neprekidno

week 4 Glossary – *Mathematical “Tape”, Moddler, Kunen*

Osnovni izrazi i narativni pojmovi

- **switched on (the tape)** – uključili su (drugu traku)
  - **tape** – traka / snimak (ovde: mentalno ili tehnološko sredstvo prenosa informacija)
  - **brain patterns recorded** – zabeleženi obrasci mozga / moždane aktivnosti
  - **constructed** – konstruisao / napravio
  - **artificial design** – veštački dizajn / veštački konstruisan sistem
  - **parameter space** – prostor parametara (matematičko-modelni prostor mogućnosti)
-

Percepcija i kognicija

- **played in my head** – “puštalo se u mojoj svesti” / odvijalo se u umu
  - **without words or pictures** – bez reči i slika (čista konceptualna percepcija)
  - **measurable cardinal** – merljiv kardinal (teorijski matematički pojam u teoriji skupova)
  - **light-headedness** – vrtoglavica / osećaj lakše svesti
  - **self-transformation** – samopreobražaj / kontinuirana transformacija
  - **comprehending** – shvatajući / razumevajući
  - **from the outside** – spolja / iz spoljne perspektive
  - **subconstellation** – podskup strukture / “potkonstelacija” (metaforičko-matematički izraz)
  - **logical hull** – logička “omotač” struktura / zatvoreni logički okvir
  - **theorem** – teorema
  - **iterated ultrapowers** – iterirani ultraprodukti (visoko-specijalizovan pojam iz matematičke logike)
-

Naučni tekst i razumevanje

- **paper (Kunen paper)** – naučni rad / članak
- **mastered** – savladao / potpuno razumeo
- **refused** – odbio
- Glossary – Mathematical “Tape”, Moddler, Kunen

- Osnovni izrazi i narativni pojmovi
- switched on (the tape) – uključili su (drugu traku)
- tape – traka / snimak (ovde: mentalno ili tehnološko sredstvo prenosa informacija)
- brain patterns recorded – zabeleženi obrasci mozga / moždane aktivnosti
- constructed – konstruisao / napravio
- artificial design – veštački dizajn / veštački konstruisan sistem
- parameter space – prostor parametara (matematičko-modelni prostor mogućnosti)
- _____
- Percepcija i kognicija
- played in my head – “puštalo se u mojoj svesti” / odvijalo se u umu
- without words or pictures – bez reči i slika (čista konceptualna percepcija)
- measurable cardinal – merljiv kardinal (teorijski matematički pojam u teoriji skupova)
- light-headedness – vrtoglavica / osećaj lakše svesti
- self-transformation – samopreobražaj / kontinuirana transformacija
- comprehending – shvatajući / razumevajući
- from the outside – spolja / iz spoljne perspektive
- subconstellation – podskup strukture / “podkonstelacija” (metaforičko-matematički izraz)
- logical hull – logička “omotač” struktura / zatvoreni logički okvir
- theorem – teorema
- iterated ultrapowers – iterirani ultraproducti (visoko-specijalizovan pojam iz matematičke logike)
- _____
- Naučni tekst i razumevanje
- paper (Kunen paper) – naučni rad / članak
- mastered – savladao / potpuno razumeo
- refused – odbio
- refused to have his brain patterns recorded – odbio da mu se snime moždani obrasci
- lucidity – jasnoća mišljenja / mentalna bistrina
- stumble over – splitati se o (ovde: teško razumeti)

- notation – notacija (matematički simboli i zapisi)
- subscripts and superscripts – indeksi i eksponenti (donji i gornji indeksi u matematici)
- baffled – zbunjen / potpuno zatečen
- incomplete proofs – nepotpuni dokazi
- forgetting the definitions – zaboravljanje definicija
- escaped me – izmaklo mi / prestalo da bude dostupno razumevanju
- success (of the Moddler) – uspeh Moddlera (tehnološki sistem za “pojačano” razumevanje matematike)
- _____
- Emocije i stanje svesti
- begged – preklinjao
- privacy – privatnost / samoća
- rushed to the library – požurio u biblioteku
- went a little drunk – bili smo pomalo pijani (ovde metaforički i doslovno)
- walking along the edge of the woods – hodajući uz ivicu šume
- humming softly – tiho pevušeći
- marking time – pratiti ritam / lagano kretanje u ritmu
- lighted my thirtieth cigarette – zapalio svoju tridesetu cigaretu
- flare of the match – bljesak šibice
- expression – izraz lica
- exhaling smoke – izdišući dim
- recoiled – trgnuo se / povukao unazad (od šoka ili neslaganja)
- _____
- Apstraktni i filozofski pojmovi
- Moddler – (tehnološki sistem u tekstu) uređaj za “modelovanje” matematičkog razumevanja
- concepts clustered around it – koncepti grupisani oko njega
- transformed itself – transformisalo se samo
- music (metafora) – “muzika” kao metafora za kulturni/estetski nivo razumevanja
- official taste – “zvanični ukus” (društveno prihvaćen standard)

- Muzak – generička, komercijalna “easy listening” muzika (pozadinska muzika)
  - easy listening – lagana, nekompleksna muzika
  - mathematical truth – matematička istina (objektivni status u filozofiji matematike)
  - golden age – zlatno doba (idealizovani period napretka)
-

• **Dijalog i interpretacija**

- what is it? – šta je? / šta se dešava?
  - do you really expect... – zar zaista očekuješ...
  - undermine – potkopati / dovesti u pitanje
  - headed for – krećemo ka / idemo ka
  - suggestion – sugestija / predlog

  - refused to have his brain patterns recorded – odbio da mu se snime moždani obrasci
  - lucidity – jasnoća mišljenja / mentalna bistrina
  - stumble over – saplitati se o (ovde: teško razumeti)
  - notation – oznake (matematički simboli i zapisi)
  - subscripts and superscripts – indeksi i eksponenti (donji i gornji indeksi u matematici)
  - baffled – zbunjen / potpuno zatečen
  - incomplete proofs – nepotpuni dokazi
  - forgetting the definitions – zaboravljanje definicija
  - escaped me – izmaklo mi / prestalo da bude dostupno razumevanju
  - success (of the Moddler) – uspeh Moddlera (tehnološki sistem za “pojačano” razumevanje matematike)
-

Emocije i stanje svesti

- begged – preklinjao
- privacy – privatnost / samoća
- **rushed to the library** – požurio u biblioteku
- **went a little drunk** – bili smo pomalo pijani (ovde metaforički i doslovno)

- **walking along the edge of the woods** – hodajući uz ivicu šume
  - **humming softly** – tiho pevušeći
  - **marking time** – pratiti ritam / lagano kretanje u ritmu
  - **lighted my thirtieth cigarette** – zapalio svoju tridesetu cigaretu
  - **flare of the match** – bljesak šibice
  - **expression** – izraz lica
  - **exhaling smoke** – izdišući dim
  - **recoiled** – trgnuo se / povukao unazad (od šoka ili neslaganja)
-

Apstraktni i filozofski pojmovi

- **Moddler** – (tehnološki sistem u tekstu) uređaj za “modelovanje” matematičkog razumevanja
  - **concepts clustered around it** – koncepti grupisani oko njega
  - **transformed itself** – transformisalo
  - **music (metafora)** – “muzika” kao metafora za kulturni/estetski nivo razumevanja
  - **official taste** – “zvanični ukus” (društveno prihvaćen standard)
  - **Muzak** – generička, komercijalna “easy listening” muzika (pozadinska muzika)
  - **easy listening** – lagana, nekompleksna muzika
  - **mathematical truth** – matematička istina (objektivni status u filozofiji matematike)
  - **golden age** – zlatno doba (idealizovani period napretka)
-

Dijalog i interpretacija

- **what is it?** – šta je? / šta se dešava?
- **do you really expect...** – zar zaista očekuješ...
- **undermine** – potkopati / dovesti u pitanje
- **headed for** – krećemo ka / idemo ka
- **suggestion** – sugestija / predlog

Osnovni izrazi i percepcija

- **wandered a while in silence** – lutali su neko vreme u tišini
  - **formal garden** – formalni vrt (geometrijski uređen, simetričan, “klasični” park tipa Versailles)
  - **companionship** – društvo / zajedništvo
  - **transfixed** – prikovan pogledom / potpuno zaokupljen
  - **sunflower** – suncokret
  - **hollyhocks** – crni slez (ukrasna biljka sa visokim cvetnim stabljikama)
  - **florets** – cvetići (pojedinačni mali cvetovi unutar cvasti, npr. kod suncokreta)
-

Geometrija, percepcija i botanika

- **spiral** – spirala
  - **clockwise** – u smeru kazaljke na satu
  - **widdershins** – u suprotnom smeru od kazaljke na satu (arhaično/književno)
  - **pattern** – obrazac / šablon
  - **charting** – beleženje / pravljenje grafičkog prikaza
  - **ligulate flowers** – ligulatni cvetovi (jezičasti cvetovi kod biljaka poput suncokreta; spoljašnji “latasti” deo cvasti)
-

Reakcije i dijalog

- **enthusiastically** – sa oduševljenjem
  - **to call his attention to** – skrenuti mu pažnju na
  - **gave it up** – odustao
  - **sequel** – nastavak (naučnog rada / knjige)
  - **startled** – iznenađen / zatečen
  - **consoling** – utešan / koji teši/
  - **practical applications** – praktične primene
-

Apstraktna matematika i naučni pojmovi

- **Dynamics of an Asteroid** – “Dinamika asteroida” (teorijski/naučni rad o kretanju nebeskih tela)

- **equation** – jednačina
  - **problem of several bodies** – problem više tela (klasični matematičko-fizički problem kretanja više objekata pod gravitacijom)
  - **precision** – preciznost
  - **calculate a path** – izračunati putanju
  - **atoms of matter** – atomi materije
  - **energy** – energija
  - **orbit** – orbita / putanja
  - **relationship between energy and matter** – odnos energije i materije
  - **fuel engines** – pokretati motore / davati pogon motorima
  - **trajectories** – trajektorije / putanje kretanja
  - **fortune telling** – proricanje sudbine
  - **trace** – pratiti / rekonstruisati
  - **sufficiently well defined** – dovoljno dobro definisan
-

Prostorna i filozofska metaforika

- **integrated space** – integrisan prostor (prostor shvaćen kao koherentna, organizovana celina)
  - **Laid out Versailles** – “projektovali/uredili Versaj” (vrtovi Versaja, André Le Nôtre)
  - **straight diagonals** – prave dijagonale (geometrijska organizacija prostora)
  - **reflecting pools** – ogledalni bazeni / vodene površine koje reflektuju
  - **define space numerically** – definisati prostor numerički (Dekartov koordinatni sistem)
  - **medieval gardens** – srednjovekovni vrtovi
  - **monasteries cultivated** – koje su gajili/manastiri negovali
  - **arithmetical** – aritmetički
  - **expand in squares** – širiti se u kvadratima (geometrijska metafora rasta prostora)
  - **sense of the whole** – osećaj celine
  - **paths give measure to the shape** – staze daju meru obliku (strukturiraju prostor)
-

Filozofija prostora i nauke

- **seventeenth-century gardeners** – baštovani 17. veka
  - **Sun King** – “Kralj Sunce” (Luj XIV)
  - **Descartes / René Descartes** – Dekart (filozof i matematičar)
  - **analyze space numerically** – analizirati prostor numerički (koordinatna geometrija)
  - **English garden** – engleski vrt (prirodniji, asimetričan stil pejzažne arhitekture)
-

Stil i ton

- **didn't bother to acknowledge** – nije se potrudio da prizna / ignoriše
- **more natural** – prirodnije

Week 6: Glossary – “*The Maxwell Equations*” (excerpt)

Osnovni izrazi i radnje

- **took up the receiver** – podigao slušalicu (telefona)
- **get in immediate touch with** – stupiti odmah u kontakt sa
- **address** – adresa
- **advertisement** – oglas
- **particulars** – konkretni podaci / specifikacije (formalni identifikacioni podaci)
+ **komentar:** *particulars* ne znači isto što i *details*. **Particulars** su precizne, formalne stavke (npr. adresa, telefon, osnovni identifikacioni podaci), dok su **details** širi i opštiji opisni podaci.
- **computer center** – računarski centar
- **not on the telephone** – bez telefona / nije telefonski dostupan
- **rang up** – pozvao telefonom
- **editors** – urednici
- **secretary** – sekretarica
- **received (from Kraftstuddt)** – primili (od Kraftstuddta)
- **telephone directory** – telefonski imenik
- **burning with impatience** – goreo od nestrpljenja
- **waited for Monday** – čekao ponedjeljak
- **looked up from** – podigao pogled sa

- **equations** – jednačine
  - **concealing** – skrivajući / prikrivajući
  - **physical processes** – fizički procesi
  - **thoughts would turn to** – misli bi mi odlazile ka
  - **men of vision** – “ljudi sa vizijom / vizionari” (ironično)
  - **endeavors** – nastoji / teži
- to clothe ideas in mathematical garbs** – oblačiti ideje u matematičko ruho
- **profitable occupation** – profitabilno zanimanje / isplativ posao
-

Pamćenje, identitet i neizvesnost

- **incidentally** – usput / uzgred
  - **who was this...?** – ko je uopšte bio...?
  - **resident** – stanovnik / nastanjen
  - **rang no bell** – ne zvoni mi ništa u glavi
+ komentar:
Malo punije (razgovorno):
...ne zvuči mi poznato
prirodno, ali manje slikovito
Jače i ekspresivnije:
...ne pali mi se nikakva asocijacija/
  - **vaguely recollected** – maglovito se sećao
  - **no matter how hard I jogged my memory** – koliko god sam čačkao po pamćenju
-

Putovanje i prostor

- **pocketing the sheet of equations** – stavivši list jednačina u džep
- **started out** – krenuo / zaputio se
- **in search of** – u potrazi za
- **fine drizzle** – sitna kiša / rosulja
- **cabby** – taksista (kolokvijalno)
- **goodish way off** – podosta daleko

- **beyond the river** – preko reke / iza reke
  - **lunatic asylum** – ludnica / psihijatrijska ustanova (arhaično/kolokvijalno)
  - **nodded** – klimnuo glavom
  - **off we went** – i krenusmo
-

Pejzaž i kretanje

- **forty minutes** – četrdeset minuta
  - **town gates** – gradske kapije
  - **bridge** – most
  - **skirted a lake** – išli uz ivicu jezera / / pratiti obalu jezera/“ići uz ivicu / uz rub / pratiti obalu”
  - **in the country** – na selu / u ruralnoj oblasti
  - **early green shoots** – rani zeleni izdanci
  - **unmetalled road** – neasfaltirani put
  - **stalled** – zaglavio se / stao
  - **mud** – blato
  - **skidding furiously** – proklizavale su u svim pravcima, divlje su proklizavale
-

Zgrade i lokacija

- **roofs appeared** – pojavili su se krovovi
  - **red brick walls** – zidovi od crvene cigle
  - **standing in a depression** – smeštena u udolini
  - **jocularly referred to** – u šali nazivan
  - **Wise Men's Home** – “Kuća pametnjakovića” (ironičan naziv za psihijatrijsku ustanovu)
  - **tall brick wall bristling with broken glass** – visoki zid od cigle načičkan krhotinama stakla
  - **clinker lane** – šljakovit/industrijski put
  - **inconspicuous door** – neupadljiva vrata
  - **Number Twelve / 12 Weltstrasse** – broj dvanaest, ulica Weltstrasse
-

Stil i atmosfera

- **fine drizzle forced me** – sitna kiša me je naterala
  - **stood in a little depression** – nalazila se u udolini
  - **after a few turnings** – posle nekoliko skretanja
  - **pulled up** – zaustavio se (taksi)
-

Ključne stilističke i konceptualne fraze

- **men of vision** – “ljudi sa vizijom /toboznji vizionari” (ironično)
  - **clothe ideas in mathematical garbs** – oblačiti ideje u matematičko ruho
  - **rang no bell** – nije mi bilo poznato / nije izazvalo prepoznavanje, jos bolje: “nije mi se palila lampica”
  - **Wise Men’s Home** – “Kuća pametnjakovića” (ironičan naziv za psihijatrijsku ustanovu)
  - **in search of** – u potrazi za
-